

Adviescollege Stikstofproblematiek
t.a.v. voorzitter Remkes

Datum 12 augustus 2019
Behandeld door Kirsten Haanraads
Telefoonnummer 06 – 179 84 362
Ons kenmerk 21120208
Uw kenmerk
Natuurgebied
Onderwerp Oplossingsrichtingen stikstofproblematiek

Geachte heer Remkes,

Wij zijn verheugd met de benoeming van het Adviescollege Stikstofproblematiek onder uw voorzitterschap. De opdracht om te komen tot een advies, over oplossingen op de korte én lange termijn op het gebied van stikstofproblematiek, is in de ogen van de natuur- en milieuorganisaties absoluut noodzakelijk. Wij dragen graag constructief bij aan de gedachtevorming van het Adviescollege.

Het Adviescollege is gevraagd of ook een meer integrale aanpak van schadelijke emissies perspectief kan bieden of juist tot vertraging van de aanpak van de stikstofproblematiek zou leiden. Van belang is dat in een nieuwe aanpak ruimte bestaat voor innovatieve ontwikkelingen, ook als deze zich in de praktijk nog niet geheel hebben bewezen.

Integrale aanpak

Als onderdeel van een **integrale aanpak stellen wij een generieke reductiedoelstelling voor alle sectoren voor**, waarbij ontwikkeling mogelijk is mits van te voren een aantoonbare verbetering van de staat van in stand houding van soorten en habitats wordt gerealiseerd. Ruimte voor economische ontwikkeling kan dus alleen op de voorwaarde dat vooraf de kwaliteit van natuurgebieden, in de vorm van minder stikstof in de bodem en een hogere biodiversiteit/een robuuster systeem, aantoonbaar wordt verbeterd en dat de stikstofdepositie significant wordt verlaagd.

Dat betekent dat salderen alleen niet voldoende is en dat er ingezet moet worden op **nieuw beleid dat streeft naar afroming**. Maatregelen om de stikstofdepositie te verlagen dragen bij aan de verduurzaming van sectoren die ook in het kader van het Klimaatakkoord noodzakelijk is. Binnen het Klimaatakkoord moet daarom prioriteit worden gegeven aan maatregelen die stikstofreductie realiseren.

Gebiedsgerichte aanpak nabij Natura 2000-gebieden

Stikstof heeft een extra nadelig – maar oplosbaar – effect nabij Natura 2000-gebieden. Specifieke activiteiten nabij Natura 2000-gebieden zorgen voor een onevenredig grote belasting. Regionaal is daarom extra beleid nodig om ook op alle Natura 2000-gebieden de Kritische Depositie Waarde (KDW) niet te overschrijden. Wij stellen daarom een **gebiedsgerichte aanpak** voor rondom Natura 2000-gebieden om de overschrijdingen weg te nemen via bufferzones. Daarbij kunnen andere gebiedsdoelen ook integraal meegenomen worden, bijvoorbeeld op het gebied van biodiversiteit, bodemdaling, klimaat, waterkwaliteit, woningbouw en recreatie.

Hier geldt ook een logische samenhang met andere transitieopgaven, zoals de ontwikkeling van een circulaire economie en de eerste stap naar een transitie in de landbouw, volgens de LNV-visie 'Waardevol en Verbonden'.

In bufferzones rondom Natura 2000-gebieden kunnen overschrijdingen worden aangepakt door:

1. Omvorming van landbouwbedrijven tot natuurinclusief¹ - waarbij uitstoot van stikstof op termijn wordt gereduceerd naar een depositie beneden KDW-niveau, waar kringlopen zoveel mogelijk gesloten zijn, die grondgebonden zijn, waar een buitenloop is en waar natuur integraal onderdeel is van de bedrijfsvoering. Een instrument dat we hierin zouden willen verkennen is vrijwillige verkaveling.
2. Een warme sanering van landbouwbedrijven die niet in staat zijn om de ontwikkeling naar deze natuurinclusieve bedrijfsvoering door te voeren of die willen stoppen, zonder dat bedrijven (en de bijbehorende stikstofuitstoot) verplaatsen naar elders. Hierbij kan aangesloten worden bij bestaande regelingen en initiatieven omtrent sanering.

Wij dragen graag bij aan de verdere ontwikkeling van deze gedachtelijn en we hopen dat u deze binnen uw Adviescollege wilt betrekken. Wij lichten ons advies graag toe in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Marc van den Tweel
Algemeen directeur Natuurmonumenten

Kirsten Schuijt
Directeur Wereld Natuur Fonds

Titia Wolterbeek
Voorzitter SoortenNL

Hank Bartelink
Directeur LandschappenNL

Hans Heijnen
Directeur Natuur- en Milieufederatie Limburg namens de Natuur- en Milieufederaties

Fred Wouters
Directeur Vogelbescherming Nederland

¹ Natuurinclusieve landbouw, food for thought - <http://edepot.wur.nl/401503>